

การรับรู้ลักษณะงาน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับการปฏิบัติงานของพยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้อง
ในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

**Perception of Job Characteristic Achievement Motivation in Related to Job
Performance of CAPD Nurse in Universal Coverage**

นางสาวเบญจรัตน์ เหลือสัน* อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (1) รองศาสตราจารย์สุรเดช ประดิษฐ์บาทภา **

(2) รองศาสตราจารย์ ดร. โกวิน วิวัฒน์พงศ์พันธ์ **

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพรรณานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ลักษณะส่วนบุคคล การรับรู้ลักษณะงาน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการปฏิบัติงาน ของพยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่องในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า 2) ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล การรับรู้ลักษณะงาน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับการปฏิบัติงาน ของพยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่องในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า 3) ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของพยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่องในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

ประชากรในการศึกษา คือ พยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่องในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าทั่วประเทศ จำนวน 112 คน โดยตัวอย่างได้แก่พยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่องในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าจากประชากรทั้งหมด เครื่องมือในการศึกษาเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ลักษณะส่วนบุคคล การรับรู้ลักษณะงาน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การปฏิบัติงานของพยาบาล และเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการทำงาน แบบสอบถามนำมาหาค่าความเที่ยงด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคได้ .93 .การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมานหาความสัมพันธ์ได้แก่ การทดสอบไคสแควร์ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และสัมประสิทธิ์อันดับสเปียร์แมน

ผลการศึกษาพบว่า 1) พยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีสถานภาพสมรส อายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี รายได้มากกว่า 30,001 บาทขึ้นไป วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่ผ่านการอบรมเฉพาะทางทางช่องท้อง ประสบการณ์การทำงานเฉพาะทาง ทางด้านการล้างไตทางช่องท้องน้อยกว่า 2 ปี พยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องมีการรับรู้ลักษณะงานอยู่ในระดับสูง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อยู่ในระดับปานกลาง การปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง 2) ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ สถานภาพสมรส อายุ รายได้ วุฒิการศึกษา การอบรมเฉพาะทาง ประสบการณ์การทำงานเฉพาะทางด้านการล้างไตทางช่องท้อง ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของพยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้อง การรับรู้ลักษณะงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานของพยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้อง และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานของพยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน คือ อัตราค่าล้างของพยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องไม่เพียงพอกับจำนวนผู้ป่วย

ข้อเสนอแนะคือ พยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องมีการรับรู้ลักษณะงานในระดับที่สูงแล้ว จะมีโอกาสที่จะพัฒนางานให้สำเร็จลุล่วงไป จึงควรให้ความสนใจในเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เพิ่มมากขึ้น

* มหบัณฑิตหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

** รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

Abstract

The purpose of this descriptive study were to 1) person characteristic , Perception of job , Achievement Motivation in Related to job Performance of CAPD nurse in Universal Coverage 2) the relationship between Perception of job characteristic Achievement Motivation 3) the problem of job of CAPD nurse in Universal Coverage.

Population of this study were 112 CAPD nurse in Universal Coverage. The sample of this study indicate that the most of CAPD nurse in Universal Coverage. The measurement of the study were consist of questionnaire 1) person characteristic, 2) Perception of job characteristic, 3) Achievement Motivation, 4) job Performance, 5) problem of job of CAPD nurse. Which the Cronbach's coefficient alpha value of 0.93. Data were analyzed by using descriptive statistics were percentage, mean and standard deviation, and by analytical statistics of the chi square test, Pearson product moment correlation coefficient, Spearman rank correlation.

The result of this study show that 1) most of CAPD were female, married, 31-40 years of age, monthly income more than 30,001, holder of a bachelor's degree, mainly through specialized training in the peritoneal dialysis, less than 2 year in experience in the peritoneal dialysis. CAPD nurse had Perception of job characteristic is highly. The achievement motivation was at the moderate level. 2) Personal characteristics, including marriage status, age, revenue, education, training specialist. experience in the peritoneal dialysis no relation to the operation of the CAPD nurse there were no significant relationship, the perception of job characteristic was a positive significant to job Performance, the achievement motivation was a positive significant to job Performance 3) The problem of job of CAPD nurse, workforce caring for patients are not sufficient number of patients.

Recommendations are that CAPD nurse in Universal Coverage had Perception of job characteristic is highly. Will have the opportunity to develop to be successful. Should focus on increasing achievement motivation.

Keywords: CAPD nurse Achievement motivation, Performance, Perceived job characteristics, Experience

* มหามบัณฑิตหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

** รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

บทนำ

โรคไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายเป็นโรคที่รักษาไม่หายขาดและมีค่าใช้จ่ายสูงเกินกว่าที่ผู้ป่วยและครอบครัวจะรับภาระได้ แต่ผู้ป่วยก็สามารถมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้ถ้าได้รับการบำบัดทดแทนไตที่เหมาะสม ในปัจจุบันการบำบัดทดแทนไตมี 3 วิธี คือ 1) การเปลี่ยนถ่ายไตเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการบำบัดทดแทนไตแต่มีข้อจำกัดในเรื่องผู้บริจาค 2) การฟอกทางเส้นเลือด 3) การล้างไตผ่านทางหน้าท้อง ค่าใช้จ่ายในการฟอกทางเส้นเลือดและการล้างไตผ่านทางหน้าท้อง โดยเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 20,000 ต่อเดือนต่อคน ผู้ป่วยและครอบครัวไม่สามารถแบกรับภาระได้ ทำให้ผู้ป่วยจำนวนมากไม่ได้รับการรักษา ในประเทศไทย ผู้ที่เป็นข้าราชการ ลูกจ้าง รัฐวิสาหกิจ และผู้มีประกันสังคมเท่านั้นที่มีสิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลในการบำบัดทดแทนไตดังกล่าว ซึ่งผู้ป่วยในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้ายังไม่สามารถเข้าถึงบริการได้ ในปัจจุบันสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ(สปสช.) ได้ขยายสิทธิประโยชน์ในเรื่องการบำบัดทดแทนไตสำหรับผู้ป่วยไตวายเรื้อรังในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2551 เป็นต้นมา (สปสช.) ผู้ป่วยที่ฟอกเลือดก่อน 1 ตุลาคม 2551 ถือเป็นผู้ป่วยรายเก่าได้ค่าฟอกเลือด ครั้งละ 1,000 บาท ผู้ป่วยร่วมจ่ายครั้งละ 500 บาท ผู้ป่วยรายใหม่ที่ทำกรล้างไตผ่านทางช่องท้องทุกรายได้ค่าล้างไตทางช่องท้องไม่เกิน 15,000 บาทต่อเดือน ข้อดีของการล้างไตผ่านทางช่องท้อง คือ ผู้ป่วยสามารถทำเองที่บ้านได้ ไม่จำเป็นต้องเดินทางไปยังหน่วยบริการล้างไตเพื่อทำการล้างไต ไปตรวจตามนัดเพียงเดือนละครั้ง ผู้ป่วยได้รับการล้างไตทุกวันซึ่งเป็นวิธีบำบัดอย่างต่อเนื่องจึงคล้ายกับการทำงานของไต และการล้างไตทางช่องท้องเป็นการบริการที่ใช้เวลาของบุคลากรทางการแพทย์น้อยกว่าการฟอกเลือด

จากนโยบายของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ การขยายบริการทดแทนไตสำหรับผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าได้กำหนดให้การสนับสนุนให้ผู้ป่วยได้รับบริการล้างไตผ่านทางช่องท้องอย่างต่อเนื่อง เป็นบริการแรกสำหรับการบำบัดทดแทนไต เนื่องจากคำนึงถึงผลกระทบที่จะมีต่อผู้ป่วยและสังคมโดยรวมทำให้ในปัจจุบันมีผู้ป่วยเข้าสู่อุปกรณ์การบำบัดทดแทนไตโดย การล้างไตผ่านทางช่องท้องมากขึ้น ความสุขของผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องปี 2550,2551 มีจำนวน 1,198 ราย และ 2,168 รายตามลำดับ(สมาคมโรคไตแห่งประเทศไทย :2553)

จำนวนสะสมของผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ที่เข้ารับบริการบำบัดทดแทนไต ตั้งแต่ตุลาคม 2550 จนถึงพฤษภาคม 2553 มีจำนวน 15,425 ราย แยกเป็นผู้ป่วยล้างไตช่องท้อง 7,188 ราย ผู้ป่วยฟอกเลือด 8,263 ราย ซึ่งต้องมีการร่วมจ่าย 500 บาทต่อครั้ง และผู้ป่วยที่ได้รับการปลูกถ่ายไต 615 ราย ตั้งแต่ตุลาคม 2550 มีผู้ป่วยรายใหม่ ปีงบประมาณ 2551 จำนวนผู้ป่วยรายใหม่ เพิ่มขึ้น 88 รายต่อเดือน ปีงบประมาณ 2552 จำนวนผู้ป่วยรายใหม่ เพิ่มขึ้น 273 รายต่อเดือน ปีงบประมาณ 2553 จำนวนผู้ป่วยรายใหม่ เพิ่มขึ้น 382 รายต่อเดือน(สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ 2554) จะเห็นได้ว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของผู้ป่วยจะสูงขึ้นมากในแต่ละปี การดำเนินงานตามนโยบายใหม่ที่เกิดขึ้น เพื่อให้การบริการผู้ป่วยได้รับบริการที่มีคุณภาพและเป็นธรรม หน่วยบริการที่ให้บริการผู้ป่วยจึงต้องพัฒนาการให้บริการทั้งระบบการให้บริการและบุคลากรเพื่อรองรับนโยบายและเพื่อให้ดำเนินงานไปสู่เป้าหมายตามที่ตั้งไว้ หน่วยบริการล้างไตทางช่องท้องแต่ละหน่วยที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติจะมีหน้าที่บทบาทหน้าที่ของหน่วยบริการได้แก่ จัดทำระบบข้อมูล จัดบริการคลินิกโรคไต จัดให้มีศูนย์บริการล้างไตผ่านทางช่องท้องและเจ้าหน้าที่ที่เหมาะสมเพียงพอ จัดให้มีแพทย์ผู้เชี่ยวชาญหรืออายุรแพทย์ที่ผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่สมาคมโรคไตกำหนด และมีพยาบาลโรคไตหนึ่งคนเป็นผู้ดูแลงานในหน่วยล้างไตทางช่องท้อง (CAPD Case Manager) มีหน้าที่ประสานงาน ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในโรงพยาบาลและเครือข่าย สนับสนุนให้ผู้ป่วยและญาติมีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำ รายงานผลการลงทะเบียนผู้ป่วย ผลการให้บริการทดแทนไต การดำเนินการต่าง ๆ ผ่านระบบที่กำหนด จะเห็นว่าพยาบาลมีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญในหน่วยงาน การที่หน่วยงานจะดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายได้นั้น

สิ่งสำคัญอย่างหนึ่งก็คือทรัพยากรบุคคล หากมีการให้การสนับสนุนและพัฒนาศักยภาพอย่างสม่ำเสมอจะเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพของหน่วยงานได้ ในที่นี้พยาบาลที่ดูแลงานในหน่วยล้างไตทางช่องท้องซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญของหน่วยงาน จึงควรเป็นผู้มีความรู้ความสามารถดำเนินการภายใต้อำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและนโยบายของหน่วยงาน เพื่อให้การพยาบาลที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะที่จำเป็นในงานของตน รับรู้ปัญหาและอุปสรรคของการทำงาน รวมถึงการรับทราบถึงลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติของพยาบาลเอง มีแรงจูงใจที่จะกระตุ้นการทำงานให้ประสบความสำเร็จ ทำให้เกิดความรู้สึกว่างานมีความหมายมีความสำคัญ รู้สึกถึงการได้รับผิดชอบในผลงาน ที่ได้ทำลงไป ลักษณะเด่นของการปฏิบัติงานที่มีความหลากหลาย มีความรับผิดชอบ การรับรู้ลักษณะงานที่ตนเองทำอยู่ทำให้ทราบถึงความหมายของงานที่ทำ เกิดความรับผิดชอบส่งผลถึงความสามารถในงาน ตามแนวคิดของ แฮกแมนและ โอนส์แฮม Hackman and Oldham, 1980) ที่กล่าวว่า การที่บุคคลรับรู้ลักษณะงานภายในองค์กรในเรื่องด้านความหลากหลายของทักษะ ด้านความมีเอกลักษณ์ของงาน ด้านความสำคัญของงาน ด้านความมีอิสระในการทำงาน ด้านผลสะท้อนจากงาน จะทำให้รู้สึกถึงงานมีความหมาย มีความรับผิดชอบต้องงาน รับรู้ถึงผลของการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นทำให้เกิดความพึงพอใจในงานส่งผลต่อการปฏิบัติงาน

นอกจากนี้ ปัจจัยที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานและเกิดประสิทธิภาพของงานเพิ่มสูงขึ้นได้ ก็คือ เรื่องของ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ McClelland, (1961 : 100-111) พบว่า ผู้ที่จะทำงานได้อย่างประสบผลสำเร็จต้องมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อยู่ในระดับที่สูง ซึ่งมีส่วนช่วยให้หน่วยงานมีประสิทธิผล และพบว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีลักษณะเด่นพิเศษเฉพาะตัว เช่น มีความปรารถนาแรงกล้า ที่จะทำงานให้ดีเพื่อเนื้อแท้ของความพอใจมากกว่าต้องการรางวัลจากผลงานนั้น เป็นกลุ่มคนที่รักความจริงจัง กำหนดเป้าหมายการทำงานอย่างมีหลักการและเหตุผล โดยที่ทุกเรื่องต้องทำได้จริง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นเสมือนพลังผลักดันให้บุคคลก้าวไปข้างหน้า มีความต้องการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีความมุ่งมั่นสู่มาตรฐาน และความเป็นเลิศในสิ่งที่ทำ โดยคนที่มีความแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะมีความมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จของงาน แม้จะเผชิญปัญหาและอุปสรรคหรือความยากลำบากบุคคลนั้นจะตั้งใจปฏิบัติงานจนประสบความสำเร็จ (พัทธกรรณ์ 2547) พยาบาลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดี แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในงานมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพทำให้สามารถผลิตผลงานที่ก่อให้เกิดคุณค่าต่อหน่วยงานและองค์กร เป็นผลให้ได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงานและได้รับการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งซึ่งมีผลทำให้ได้รับรู้ถึงความสำเร็จในวิชาชีพ(พัชรมน:2546) แม้จะมีผู้ศึกษาเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มาแล้ว แต่อย่างไรก็ดียังไม่มีการศึกษาในพยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้อง

จากที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงเรื่อง การรับรู้ลักษณะงาน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และการปฏิบัติงานของพยาบาลที่ให้การดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่องในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงานและการให้บริการผู้ป่วยต่อไป

2.วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาถึงลักษณะส่วนบุคคล การรับรู้ลักษณะงาน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการปฏิบัติงาน ของพยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่องในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

2.2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ลักษณะส่วนบุคคล การรับรู้ลักษณะงาน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ กับ การปฏิบัติงานของพยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่องในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

2.3 เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของพยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่องในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

วิธีการดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยแบบสำมะโน

1. ประชากรในการศึกษา คือ พยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่องในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าทั่วประเทศ จำนวน 112 คน โดยตัวอย่างได้แก่ พยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่องในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าจากประชากรทั้งหมด
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ลักษณะส่วนบุคคล แบบวัดการรับรู้ลักษณะงาน แบบวัดแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน รวม 84 ข้อ และแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการทำงานด้านปริมาณงาน คุณภาพของงาน และด้านอื่น ๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ ตามระเบียบวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมานหาความสัมพันธ์ได้แก่ การทดสอบไคสแควร์ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และสัมประสิทธิ์อันดับสเปียร์แมน วิเคราะห์เชิงเนื้อหา เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะในปฏิบัติงานที่เป็นคำถามปลายเปิด

สรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคล

เพศ พยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 98.8

สถานภาพสมรส พยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องส่วนใหญ่สมรส ร้อยละ 61.3

อายุ พยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 47.5 รายได้ พยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องส่วนใหญ่มีรายได้มากกว่า 30,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 45

วุฒิการศึกษา พยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 82.5

การศึกษาเฉพาะทาง พยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องส่วนใหญ่ผ่านการอบรมเฉพาะทางทางช่องท้อง ร้อยละ 68

ประสบการณ์การทำงาน พยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานอยู่ระหว่าง 11-15 ปี ร้อยละ 26.3

ประสบการณ์การทำงานเฉพาะทางทางด้านการล้างไตทางช่องท้อง พยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องส่วนใหญ่มีระดับประสบการณ์การทำงานเฉพาะทางทางด้านการล้างไตทางช่องท้อง น้อยกว่า 2 ปี ร้อยละ 61.3

ตอนที่ 2 ระดับการรับรู้ลักษณะงานและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับการปฏิบัติงานของพยาบาล ดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้อง

การรับรู้ลักษณะงาน พยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องมีการรับรู้ลักษณะงานอยู่ในระดับสูงมีจำนวนร้อยละ 90 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 99.00

ด้านความหลากหลายของทักษะ ด้านความสำคัญของงาน ด้านความมีเอกลักษณ์ของงานมีการรับรู้ลักษณะงานอยู่ในระดับสูงมีจำนวนร้อยละ 91.37 ,95 และ 97.5 ตามลำดับ

ด้านผลสะท้อนจากงาน มีการรับรู้ลักษณะงานอยู่ในระดับสูงมีจำนวนร้อยละ 63.8 ระดับปานกลาง ร้อยละ 32.5 และมีการรับรู้ลักษณะงานอยู่ในระดับต่ำร้อยละ 3.8

ด้านความมีอิสระในงาน มีการรับรู้ลักษณะงานอยู่ในระดับระดับปานกลางร้อยละ 48.8 มีการรับรู้ลักษณะงานอยู่ในระดับ51.3 ซึ่งใกล้เคียงกันทั้งในระดับปานกลางและระดับสูง

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องมีการแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อยู่ในระดับปานกลางมีจำนวนร้อยละ78.8มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ101.86

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านมีทักษะในการจัดระบบงานและ ด้านความรับผิดชอบ อยู่ใน ระดับสูงร้อยละ 87.5 ร้อยละ 56.3 ตามลำดับ

ด้านขยันหมั่นเพียร กล้าเสี่ยงพอสมควร ความรอบรู้ในการตัดสินใจ ด้านความสามารถในการคาดการณ์ล่วงหน้า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อยู่ใน ระดับปานกลางร้อยละ 83.8 ร้อยละ 73.8 ร้อยละ 65 ร้อยละ 53.8 ตามลำดับ

การปฏิบัติงาน พบว่าพยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูงมีจำนวนร้อยละ82.5มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ123.75

ตอนที่ -3 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล การรับรู้ลักษณะงาน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ กับ การปฏิบัติงาน ของพยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่องในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

ลักษณะส่วนบุคคลกับการปฏิบัติงานของพยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้อง สถานภาพสมรส รายได้ อายุ วุฒิ การศึกษา การศึกษาเฉพาะทาง ระดับประสบการณ์การทำงาน ระดับประสบการณ์การทำงานเฉพาะทางทางหน้าท้องไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงาน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนทางด้านเพศส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 98.8 จึงไม่ได้นำมาหาความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงาน

การรับรู้ลักษณะงานกับการปฏิบัติงานของพยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องพบว่าการรับรู้ลักษณะงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานของพยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้อง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ลักษณะงาน กับ การปฏิบัติงาน

การรับรู้ลักษณะงาน	การปฏิบัติงาน	
	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r)	p-value
การรับรู้ลักษณะงาน		
ด้านความหลากหลายของทักษะ	.450*	.000
ด้านความสำคัญของงาน	.101	.372
ด้านผลสะท้อนจากงาน	-.062	.588
ด้านความมีอิสระในการทำงาน	.274*	.014
ด้านความมีเอกลักษณะของงาน	.242*	.030
	.226*	.044

p >0.05

การรับรู้ลักษณะงานรายด้าน ด้านผลสะท้อนจากงาน ด้านความมีอิสระในการทำงาน ด้านความมีเอกลักษณ์ของงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานของพยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้อง ทางบวกในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

การรับรู้ลักษณะงานด้านความหลากหลายของทักษะ ด้านความสำคัญของงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของพยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้อง

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับการปฏิบัติงาน

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	การปฏิบัติงาน	
	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r)	p-value
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	.454 [*]	.000
ด้านกล้าเสี่ยงพอควร	.184	.102
ด้านขยันหมั่นเพียร	.211	.060
ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง	.223 [*]	.047
ด้านความรอบรู้ในการตัดสินใจ	-.004	.970
ด้านความสามารถในการคาดการณ์	.065	.564
ล่วงหน้า		
ด้านทักษะในการจัดระบบงาน	.338 [*]	.002

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับการปฏิบัติงานของพยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องพบว่าการแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ด้านทักษะในการจัดระบบงาน ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางและในระดับต่ำ กับการปฏิบัติงานของพยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ตามลำดับ

ด้านกล้าเสี่ยงพอควร ด้านขยันหมั่นเพียร ด้านความรอบรู้ในการตัดสินใจ ด้านความสามารถในการคาดการณ์ล่วงหน้า ไม่มีความสัมพันธ์ กับการปฏิบัติงานของพยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้อง

ตอนที่ 5 ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของพยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่องในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

ปัญหาที่สำคัญที่สุดในด้านปริมาณงานคืออัตรากำลังของพยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องไม่เพียงพอกับจำนวนผู้ป่วย เนื่องจากผู้ป่วยสามารถเข้าถึงบริการได้ในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าไม่สามารถเลือกผู้รับบริการได้ ทำให้ภาระงานเพิ่มมากขึ้น การดูแลผู้ป่วยไม่ทั่วถึงซึ่งอาจจะทำให้เกิดภาวะเสี่ยงตามมาได้ เช่น อัตราการติดเชื้อที่สูงขึ้น ภาวะแทรกซ้อนต่าง ๆ รวมถึงการที่ผู้ป่วยและญาติเห็นความสำคัญกับการรักษาในระยะเริ่มแรกเท่านั้น เมื่ออาการทุเลาก็เกิดการละเลยการดูแล อาจเป็นเพราะการเข้าถึงบริการที่ง่ายและสามารถเข้าถึงได้ทุกคนทำให้ไม่เห็นความสำคัญ ประกอบกับผู้ป่วยส่วนใหญ่ในกลุ่มนี้มีฐานะยากจนต้องทำมาหากิน เมื่อเกิดการเจ็บป่วยขึ้นในครอบครัวไม่ว่าจะเป็นหัวหน้าครอบครัวหรือสมาชิกคนอื่น ๆ ก็เกิดผลกระทบด้วยกันทั้งสิ้น บางครอบครัวจึงเกิดการละทิ้งผู้ป่วยกลางคัน

ความชำนาญของแพทย์ผู้วางสายหน้าท้องซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ภาระงานของพยาบาลเพิ่มมากขึ้น และเกิดภาวะแทรกซ้อนได้ ขาดความร่วมมือของสหสาขาวิชาชีพ และหน่วยงานนอกโรงพยาบาลการดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่อง

ห้องอย่างต่อเนื่องต้องอาศัยความร่วมมือกับทีมเป็นอย่างมากเพราะผู้ป่วยต้องไปดูแลตัวเองต่อที่บ้าน ก่อนที่จะให้ผู้ป่วยต้องได้รับการสอนในเรื่องต่าง ๆ ตั้งแต่วิธีการทำ เรื่องโภชนาการ เรื่องยา รวมทั้งต้องมีการติดตามเยี่ยมบ้าน ต้องประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ในการร่วมดูแล อีกทั้งเมื่อผู้ป่วยต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลก็ต้องขอความร่วมมือกับพยาบาลประจำการในแผนกนั้น ๆ

ภาระงานเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ระบบโตไม่ทัน ทำให้เกิดงานค้างที่ต้องมาทำล่วงเวลา นอกจากงานที่ต้องทำด้านการให้บริการผู้ป่วยยังมีงานด้าน บริหาร ทั้งเรื่องการลงทะเบียน ต่าง ๆ และข้อมูลที่ต้องเก็บส่ง สปสช. สมาคมโรคไตและฝ่ายการพยาบาล ปัญหาเรื่องผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญ หน่วยบริการต้องมีการงานเพิ่มมากขึ้นเพราะต้องแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และเรื่องขาดขวัญและกำลังใจในการต่อสู้กับอุปสรรค

ด้านคุณภาพของงาน ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวเนื่องมาจากด้านปริมาณงาน ที่มากทำให้เกิดงานคุณภาพไม่ได้เท่าที่ควร คุณภาพของงานมีความเชื่อมโยงกับปริมาณงาน

ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานในด้านอื่น ๆ จากนโยบายของรัฐในเรื่องการดูแลผู้ป่วยล้างทางช่องท้องอย่างต่อเนื่องผู้ป่วยรับรู้ในสิ่งที่ตัวเองได้ต้องรับในขณะที่เดียวกันนโยบายไม่ได้ส่งถึงผู้บริหารแต่กลับลงสู่ผู้ปฏิบัติโดยตรงทำให้การทำงานไม่คล่องตัว ผู้ป่วยที่ฐานะยากจนบ้านที่อยู่อาศัยไม่เหมาะกับการทำ ดูแลผู้ป่วยล้างทางช่องท้องอย่างต่อเนื่องและผู้ดูแลก็มีความจำเป็นต้องทำงานทำให้ผู้ป่วยถูกละเลยและติดเชื้อมากขึ้น

วิจารณ์และข้อเสนอแนะ

ลักษณะส่วนบุคคล ของพยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงาน ทั้งด้านรายได้ อายุ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ประสบการณ์การทำงานด้านการล้างไตทางช่องท้อง การอบรมเฉพาะทาง อาจเนื่องมาจาก พยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องมีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงาน มีวุฒิภาวะและทักษะการปฏิบัติปฏิบัติงาน มีความรับผิดชอบ ล้วนผ่านการศึกษาและฝึกอบรมและปฏิบัติต่อผู้ป่วยภายใต้มาตรฐานเดียวกัน ลักษณะส่วนบุคคลจึงไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับการศึกษาของ วรดา (2542) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้ลักษณะงาน และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ กับความสามารถในการปฏิบัติบทบาทด้านบริหารของหัวหน้า หอผู้ป่วย โรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร พบว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติบทบาทด้านบริหาร นางพนา (2542) ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของพยาบาลประจำการ ภาวะผู้นำและการเสริมพลังอำนาจ ของหัวหน้าหอผู้ป่วยกับความสามารถในการปฏิบัติกรพยาบาลของพยาบาลประจำการ หน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนัก พบว่าประสบการณ์การทำงานไม่มีความสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการ หน่วยอภิบาลผู้ป่วยหนัก อูมาพร(2545) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยสถานการณ์ คุณลักษณะของงาน กับกรปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ ในหน่วยบริการปฐมภูมิ โรงพยาบาลชุมชน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพในหน่วยบริการ ปฐมภูมิ พัทธมน (2546)ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในงาน ระดับในการสร้างนวัตกรรมขององค์กรกับการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลของรัฐเขตกรุงเทพมหานครอายุ ประสบการณ์การทำงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ ส่วนระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ ส่วนระดับการศึกษา แตกต่างจากกรณีการ (2542) ศึกษาการประเมินการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดกาญจนบุรี พบว่าประสบการณ์การปฏิบัติงานของพยาบาลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงาน

การรับรู้ลักษณะงาน พยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องที่มีการรับรู้ลักษณะงานอยู่ในระดับสูง ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ลักษณะงานกับการปฏิบัติงานของพยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องพบว่า การรับรู้ลักษณะงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระดับความสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

ด้านความหลากหลายของทักษะ ด้านความสำคัญของงาน ด้านความมีเอกลักษณ์ของงาน มีการรับรู้ลักษณะงานอยู่ในระดับสูงมีจำนวนร้อยละ 91.37 95 และ 97.5 ตามลำดับ

ด้านผลสะท้อนจากงาน มีการรับรู้ลักษณะงานอยู่ในระดับสูงมีจำนวนร้อยละ 63.8 ระดับปานกลาง ร้อยละ 32.5 และมีการรับรู้ลักษณะงานอยู่ในระดับต่ำร้อยละ 3.8

ด้านความมีอิสระในงาน มีการรับรู้ลักษณะงานอยู่ในระดับระดับปานกลางร้อยละ 48.8 มีการรับรู้ลักษณะงานอยู่ในระดับ 51.3 ซึ่งใกล้เคียงกันทั้งในระดับปานกลางและระดับสูง

ด้านผลสะท้อนจากงาน ด้านความมีอิสระในการทำงาน ด้านความมีเอกลักษณ์ของงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานของพยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้อง ทางบวกในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แสดงให้เห็นถึงว่า พยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องที่มีความเข้าใจในงานดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องที่ต้องใช้ความเชี่ยวชาญที่หลากหลาย และต้องให้ความสำคัญกับงาน เป็นส่วนประกอบหนึ่งที่สามารถจะนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลง และจะทำให้การทำงานนั้น ๆ มีคุณค่าและประสบผลสำเร็จ โดยเฉพาะ **ด้านความหลากหลายของทักษะ ด้านความสำคัญของงาน ด้านความมีเอกลักษณ์ของงาน** ซึ่งในเรื่องงานของพยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องเป็นงานที่ต้องมีความเชี่ยวชาญในการแก้ปัญหา ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานและตระหนักว่าเป็นงานที่ต้องทำกับผู้ป่วย ความมีทักษะและความชำนาญของพยาบาลจึงมีความสำคัญต่อการพยาบาล สอดคล้องกับการศึกษาของวันทนา ลิพิทักวัฒนา (2542) ศึกษาประเมินการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลศูนย์เจ้าพระยาฯ ยมราช จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า บรรดาการองค์การด้านโครงสร้างองค์การ พฤติกรรมผู้นำ พฤติกรรมผู้ร่วมงาน ลักษณะงานด้านความหลากหลาย ความมีเอกลักษณ์ ความสำคัญของงาน ความมีอิสระ และผลป้อนกลับของงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องมีการแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อยู่ในระดับปานกลางมีจำนวนร้อยละ 78.8 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 101.86 เมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่าพยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านมีทักษะในการจัดระบบงาน ด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับสูงร้อยละ 87.5 ร้อยละ 56.3 ตามลำดับ อาจเป็นเพราะมีการปฏิบัติงานตามนโยบายของหน่วยงานและ สปสช.ที่มีการวางแผนการปฏิบัติงานไว้เป็นระบบ ด้านความรับผิดชอบ ด้วยจรรยาบรรณของพยาบาลในการปฏิบัติงานจึงมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับผู้ป่วยสูง ด้านขยันหมั่นเพียร กล้าเสี่ยงพอสมควร ความรอบรู้ในการตัดสินใจ ด้านความสามารถในการคาดการณ์ล่วงหน้า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อยู่ใน ระดับปานกลางร้อยละ 83.8 ร้อยละ 73.8 ร้อยละ 65 ร้อยละ 53.8 ตามลำดับ อาจจะมาจากงานล้างไตทางช่องท้องตามนโยบายของสำนักหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเป็นงานที่เข้ามาเริ่มดำเนินการได้ไม่นานทำให้มีปัญหาจากการทำงาน ความไม่มั่นใจในการแก้ปัญหา งานอาจจะยุ่งยากในระยะแรก ๆ รวมถึงอุปสรรคในการทำงาน ข้อม้อมีมาก ทำให้แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางด้านด้านขยันหมั่นเพียร กล้าเสี่ยงพอสมควร ความรอบรู้ในการตัดสินใจ ด้านความสามารถในการคาดการณ์ล่วงหน้าอยู่ในระดับปานกลาง

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของพยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องพบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ด้านทักษะในการจัดระบบงาน ด้านความรับผิดชอบต่อนอง มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางและในระดับต่ำ กับการปฏิบัติงานของพยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ตามลำดับ

ซึ่งแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์คือพลังที่กระตุ้นให้บุคคลมีแรงใจ มีความพยายาม มีความทะเยอทะยานมีความมุ่งมั่นบากบั่น คนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะเป็นคนที่มีความพยายามฝ่าฟันเอาชนะอุปสรรค ไม่ยอมแพ้อะไรง่าย ๆ ไม่ย่อท้อต่อปัญหาเฉพาะหน้า กล้าเผชิญ ไม่กลัวปัญหาที่ยาก มีความอดทนต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมได้มากกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ เป็นคนที่รักษามาตรฐานและหรือเพิ่มมาตรฐานของตน อาจจะทำนายได้ว่าคนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมักจะเป็นคนเอาการเอางาน มีความรับผิดชอบสูง ขยัน เรียบเก่ง มีความซื่อสัตย์ ชอบการเปลี่ยนแปลงมาก หากการเปลี่ยนแปลงนั้นมีประสิทธิภาพ มีประโยชน์ ทำให้เกิดความสำเร็จได้ ถ้ามีการให้ความสนใจและเห็นถึงความสำคัญในเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ กระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจ ให้กับพยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องจะช่วยเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพของงานก่อให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงานและประสบผลสำเร็จตามนโยบายได้สอดคล้องกับอุทัยวรรณ จันทรประภาพร (2547) ศึกษาการรับรู้ลักษณะงาน การรับรู้ความสามารถในตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่เกี่ยวข้องกับผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พยาบาลโรงพยาบาลเมตตาประชารักษ์(วัดไร่ขิง)จากผลการวิจัยพบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 มานวิภา จิรันธร (2547) ศึกษาถึงผลการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดีที่มีสถานภาพในการประกอบวิชาชีพขวัญในการปฏิบัติงาน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกัน จากผลการวิจัยพบว่าพยาบาลประจำการที่มีสถานภาพในการประกอบวิชาชีพเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย มีขวัญในองค์กรประกอบ: โอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงานสูง มีผลการปฏิบัติงานจากการประเมินของผู้บังคับบัญชาสูงกว่าพยาบาลประจำการที่เป็นข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยที่มีขวัญในองค์กรประกอบ โอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงานต่ำ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ สอดคล้องกับการศึกษาของวรวิญญา วิจักขณา (2547) ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ กับผลการปฏิบัติงานของพยาบาลโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ผลการวิจัยพบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการปฏิบัติงานของพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับการศึกษาของพัทธภรณ์ จินกุล (2547) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การสนับสนุนจากองค์กรกับความสำเร็จในวิชาชีพ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ ผลการวิจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำในวิชาชีพของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นเสมือนพลังผลักดันให้บุคคลก้าวไปข้างหน้า มีความต้องการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีความมุ่งมั่นสู่มาตรฐาน และความเป็นเลิศในสิ่งที่ทำ โดยคนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะมีความมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จของงาน แม้จะเผชิญปัญหาและอุปสรรคหรือความยากลำบากบุคคลนั้นจะตั้งใจปฏิบัติงานจนประสบความสำเร็จ และการศึกษานันทพร บุตรน้อย (2548) ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแรงจูงใจกับผลการปฏิบัติงานของ บุคลากรมหาวิทยาลัย วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยแรงจูงใจกับผลการปฏิบัติงานของบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยแรง จูงใจมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการปฏิบัติงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา

1. พยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องมีการรับรู้ลักษณะงานด้านความหลากหลายของทักษะ ด้านความสำคัญของงาน ด้านความมีเอกลักษณ์ของงานในระดับที่สูงมีโอกาสที่จะพัฒนางานให้สำเร็จลุล่วงไปส่วน ด้านผลสะท้อนจากงาน ด้านความมีอิสระในงานมีการรับรู้ลักษณะงานในระดับปานกลาง ควรมีการทราบผลการปฏิบัติงานของตนเองและของหน่วยงานจากผู้บริหารทางการพยาบาลอย่างสม่ำเสมอทั้งในด้านความสำเร็จและความผิดพลาดที่เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอทางด้านการมีอิสระในการทำงาน ควรให้อิสระในการทำงานมากขึ้นแต่อยู่ภายใต้กฎระเบียบข้อบังคับของหน่วยงาน
2. ในเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ควรมีการเสริมแรงจูงใจในด้านด้านชนชั้นหมั่นเพียร กล้าเสี่ยงพอสมควร ความรอบรู้ในการตัดสินใจ ด้านความสามารถในการคาดการณ์ล่วงหน้า ซึ่งจะเป็นในเรื่องของงานที่ยากและท้าทาย อาจจะต้องมีการพัฒนาในด้านความสามารถของบุคลากรมีการฝึกอบรมเพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในงาน ให้ความสำคัญกับ บุคลากรในระดับปฏิบัติงานรับทราบปัญหาและช่วยแก้ไขไม่ปล่อยให้ต้องเผชิญปัญหาคนเดียว
3. นโยบายของ สปสช. ลงสู่หน่วยงานและถึงผู้ปฏิบัติเพื่อผู้บริหารจะได้รับทราบและเห็นความสำคัญ
4. ควรมีแนวทางการดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องที่เป็นแนวทางเดียวกัน
5. มีการติดตามการทำงานของพยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องอย่างสม่ำเสมอ รับทราบปัญหาและร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น
6. ให้ความสนใจกับงานเชิงรุกเรื่องการดูแลผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยง เช่น เบาหวาน ความดันโลหิตสูง เป็นต้น เพื่อไม่ให้เป็นการตั้งรับเพียงอย่างเดียว
7. สร้างเครือข่ายในการดูแลผู้ป่วยให้เข้มแข็ง ทั้งภายในหน่วยงานและภายนอกเช่น พยาบาลตามแผนกที่เกี่ยวข้อง บุคลากรในสหสาขาวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน เจ้าหน้าที่สถานีอนามัย องค์การบริหารส่วนตำบลในการร่วมกันดูแลผู้ป่วย เพื่อไม่ให้เป็นการละเลยกับพยาบาลดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องเพียงคนเดียว
8. สร้าง Empowerment ให้กับผู้ป่วยและญาติเพื่อเสริมสร้างพลังในการดูแลตนเองและญาติที่เจ็บป่วยเพื่อให้ไม่ให้เกิดการทอดทิ้งการดูแลผู้ป่วยกลางคืนให้เห็นความสำคัญของการรักษาด้วยการล้างไตทางช่องท้องเกิดความมั่นใจและเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ได้
9. สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาในเรื่องอื่น ๆ ของพยาบาลที่ดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้องเช่น ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ความคาดหวัง รวมถึงการศึกษาคุณภาพชีวิตของพยาบาลที่ดูแลผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้อง ศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรอื่น ๆ ที่มีผลกับการปฏิบัติงาน แรงจูงใจ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- แจ่มจันทร์ คล้ายวงษ์ (2540) “ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความพึงพอใจในงาน ลักษณะงาน และความยึดมั่นผูกพันต่อองค์การกับการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลในเครือสมิติเวช” พยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลปริญาโท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ดุสิต สุจิราวัฒน์ (2550) การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมSPSS for Windows เล่ม 1 พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ เจริญดีการพิมพ์ _____ . 2550) การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมSPSS for Windows เล่ม 2 พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ เจริญดีการพิมพ์
- ทัศนีย์ ทิศสุกใส (2551) “ความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเอง ความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคกับผลการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลบำรุงราษฎร์” วิทยาศาสตร์บัณฑิต จิตวิทยาคลินิกและชุมชนวิทยาลัยปริญาโท มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- นันทพร บุตรน้อย (2548) “ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแรงจูงใจกับผลการปฏิบัติงานของ บุคลากรมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์”บริหารธุรกิจวิทยาลัยปริญาโท มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
- ปราณี ภักดีไพบูลย์ (2540) “ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ และผลการปฏิบัติงานของหัวหน้างานระดับต้นในโรงงานอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์” จิตวิทยาอุตสาหกรรม วิทยาลัยปริญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- พัชมน อันโต (2546) “ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในงานระดับการสร้างนวัตกรรมขององค์การกับการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลของรัฐ”วิทยาลัยปริญาโท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- มานวิภา จิรินทร์ (2547) “ผลการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดีที่มีสถานภาพในการประกอบวิชาชีพ ขวัญในการปฏิบัติงาน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกัน” จิตวิทยา
- พัทธกรณ จินกุล (2547) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การสนับสนุนจากองค์การกับความสำเร็จในวิชาชีพ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ”วิทยาลัยปริญาโท
- วรดา ขายแก้ว (2542) “ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้ลักษณะงาน และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ กับความสามารถในการปฏิบัติบทบาทด้านบริหารของหัวหน้า หอผู้ป่วย โรงพยาบาลรัฐ” กรุงเทพมหานคร วิทยาลัยปริญาโท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วรรณภรณ์ เต็มประยูร (2544) “ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความเครียด กับผลการปฏิบัติงานของพนักงานบริหารชั้นต้น ธนาคารพาณิชย์ไทย”จิตวิทยาอุตสาหกรรม วิทยาลัยปริญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- วันทนา ลิพิทักษ์วัฒนา (2542) “ประเมินการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลศูนย์เจ้าพระยาเมวราช จังหวัดสุพรรณบุรี”วิทยาลัยปริญาโท มหาวิทยาลัยมหิดล
- วีณา บุญแสง(2544) “ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง การสนับสนุนทางสังคม ความเครียด กับผลการปฏิบัติงานของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์”จิตวิทยาอุตสาหกรรม วิทยาลัยปริญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ศยามล เอกะกุลนันต์ (2541) “ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองในการจัดการกับพฤติกรรม การจัดการของผู้ในระดับต้นในโรงงานอุตสาหกรรม” วิทยาลัยปริญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

-
- สุวรี ศิวแพทย์ (2549) *จิตวิทยาทั่วไป* กรุงเทพมหานคร โอ เอส พริ้นติ้งเฮาส์
- สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ 2554 (2553) *คู่มือบริหารงบประมาณหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ* นนทบุรี สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง
- อุทัยวรรณ จันทระประภาพ (2547) “การรับรู้ลักษณะงาน การรับรู้ความสามารถในตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่เกี่ยวข้องกับผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พยาบาลโรงพยาบาลเมตตาประชารักษ์(วัดไร่ขิง)” *จิตวิทยาอุตสาหกรรม* วิทยาลัยปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- Beck, R.C.(1990) *Motivative: theories and Principle* (3rd ed.) New jersey: Prentice –Hall.
- Caloline,P.(1996).*La Motivative Des Engeignants Au Secondaire Text. Dissertation Abstracts International*. 35(December 1997):1594.
- Cacio,W.F.(1995).*Applied psychology in Personel Management*.(4thed).New Jercey:Prentice-Hall
- French,W.L.(1994). *Human Resource Management*. Washington D.C.:Houghton Mifflin.
- Hackman,J.R.and G.R. Oldham.(1980) *Work Redesign*. Massachusettes:Addison-Wesly Publishing York: Harpper College Published.
- McClelland,D.C.andD.C. Wenter. 1969. *Motivation Economic Achievement*.
- Steer,P.M.(1975). Effects of Nee for Achievement on the Job Performance Job Attitude Relationship. *Journal of Applied Psychology*. 60(December 1975):678-682.
- Waker,J.W.(1982).Does Career Planning Rock the Boat. *Human Resource Management*. 17(Spring1992):2-3.
- Werther,W.and K Devis(.1993). *Human Resource Management*. New York: McGrew-Hill.